

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
X kadencja

Prezydium Sejmu na podstawie art. 33 regulaminu Sejmu wnosi projekt uchwały:

**- w sprawie upamiętnienia ofiar ludobójstwa
dokonanego na Tatarach krymskich.**

Projekt przedstawia Wicemarszałek Sejmu Dorota Niedziela.

MARSZAŁEK SEJMU

Szymon Hołownia

UCHWAŁA
SEJMU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia ... lipca 2024 r.

w sprawie upamiętnienia ofiar ludobójstwa dokonanego na Tatarach krymskich

Nad ranem, 18 maja 1944 roku władze Związku Socjalistycznych Republik Sowieckich rozpoczęły deportację Tatarów krymskich z Półwyspu Krymskiego. W ciągu trzech dni do bydłych wagonów zagnano niemal 200 tys. mężczyzn, kobiet i dzieci, których w nieludzkich warunkach wywieziono do Azji Centralnej i na Syberię. Wywózki nie przeżyło 8 tys. osób, a kolejne 45 tys. zmarło już po przyjeździe na miejsce. Po deportacji Sowieci systematycznie wymazywali tatarskie dziedzictwo Krymu. Dopiero pod koniec lat 80. wygnani mieszkańcy mogli wrócić na zagrabione przez Rosjan ziemie.

Deportacja Tatarów krymskich z Krymu w 1944 roku i jej konsekwencje były aktem ludobójstwa na narodzie krymskotatarskim. Pamięć o ofiarach sowieckiego ludobójstwa czczona jest przez państwo ukraińskie 18 maja, czyli w Dniu Pamięci o Ofiarach Ludobójstwa Narodu Krymskotatarskiego z 1944 roku.

W 2014 roku, 70 lat po tej zbrodni, Federacja Rosyjska bezprawnie anektowała, wchodzące w skład Ukrainy Autonomiczną Republikę Krymu i miasto Sewastopol, a następnie przystąpiła do systematycznego prześladowania zamieszkujących półwysep Tatarów krymskich. W 2016 roku Rosja pod fałszywymi zarzutami zakazała działalności Medżlisu – parlamentu krymskich Tatarów. Dziesiątki działaczy tatarskich, w tym długoletni przewodniczący Medżlisu Mustafa Dżemilew, ponownie zostało wypędzonych ze swojej ziemi, a inni na długie lata znaleźli się w rosyjskich więzieniach.

Akty ludobójstwa i prześladowania Tatarów krymskich napełniają nas szczególnym bólem. Zwracamy uwagę na bezcenny wkład Tatarów w historię i dziedzictwo narodowe Polski oraz podkreślamy wielowiekowe, pokojowe współzycie na terenie Rzeczypospolitej Obojga Narodów i Rzeczypospolitej Polskiej.

Aneksja z 2014 roku, która była jednym z pierwszych akordów wojny Rosji przeciw Ukrainie, stanowi naruszenie zasady integralności terytorialnej oraz rażące złamanie przepisów prawa międzynarodowego i Karty Narodów Zjednoczonych. Nawiązując do Uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w sprawie potępienia zbrodni ludobójstwa na terenie Ukrainy z 8 kwietnia 2022 r., zwracamy także uwagę, że przemoc stosowana rozmyślnie i systematycznie przez wojska Federacji Rosyjskiej wobec cywilnych obywateli i obywaterek Ukrainy nosi znamiona ludobójstwa.

Sejm Rzeczypospolitej Polskiej podkreśla w tym kontekście poszanowanie dla Karty Narodów Zjednoczonych z 1945 roku, Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka z 1948 roku, Konwencji w sprawie zapobiegania i karania zbrodni ludobójstwa z 1948 roku, Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności z 1950 roku, Międzynarodowego Paktu Praw Obywatelskich i Politycznych z 1966 roku, Konwencji ramowej Rady Europy o ochronie mniejszości narodowych z 1995 roku oraz Deklaracji praw ludów tubylczych ONZ z 2007 roku.

Sejm Rzeczypospolitej Polskiej po raz kolejny potępia niesprovokowaną, nielegalną, pełnoskalową agresję zbrojną Rosji przeciw Ukrainie i wzywa społeczność międzynarodową do pociągnięcia władz Federacji Rosyjskiej do odpowiedzialności za zbrodnie agresji oraz do skutecznego postawienia winnych przed Międzynarodowym Trybunałem Sprawiedliwości w Hadze.